

Příznakovost:

- dle příslušnosti k útvaru národního jazyka (spisovná čeština, hovorová čeština, interdialekt = obecná čeština, nářečí, slang apod.)
- dle původu (domácí, cizí, přejatá, zdomácnělá)
- dle teritoriální platnosti (celonárodní, územně omezená – dialektismy, regionalismy, etnografismy)
- dle časové platnosti (archaismy, historismy, neologismy)
- dle sociální platnosti (bez soc. omezení, slangismy, argotismy, profesionalismy)
- dle frekvence (běžná, řídká, ojedinělá)
- dle stylového příznaku (knižní, poetismy, termíny, publicismy, profesionalismy, hypokoristika, slova tabuová)
- dle citovosti (kladná, záporná – eufemismy, meliorativa, slova dětská, familiární X dysfemismy, pejorativa, slova zhrubělá, vulgarismy, nadávky)

Slovní zásoba z hlediska kodifikace:

- spisovná (spisovná hovorová)
- nespisovná

Slovní zásoba z hlediska územní distribuce:

- slova územně neomezená
- dialektismy = slova nářeční,
- etnografismy (*jidáš*)
- regionalismy = slova oblastní (*stolarř*)

Slovní zásoba z hlediska sociálních omezení (popř. funkcí)

- slova bez sociálního omezení (*pes, slunce, dýchat*)
- slova slangová (*mrtě, boží, vytunit*)
- slova argotická (*pěčko, kapříci*)
- profesionalismy (*kreknout, kochr*)

Vrstvy dle stylových příznaků:

- slova soukromé (prostě sdělovací) sféry, kolokvialismy (*mamka, dálkař, osobák*)
- slova knižní (*jinoch, roucho, záhy*)
- termíny (*laser, tetanus, infinitiv* (terminologická homonyma: *asimilace* – botanika, fonetika, etnografie, podobně např. *morfologie*)
- publicismy (*tunelovat, kmotr*)
- profesionalismy (*švenkovat, migrovat data, typovat vraha*)

Vrstvy dle časových příznaků:

- slova zastaralá
  - historismy (*pavéza, umístěnka*)
  - archaismy
    - lexikální (*truchlenec*)
    - hláskové (*myšlénka*)
    - slovtvorné (*kabátec*)
    - sémantické (*kupec*)
- slova nová = neologismy
  - slovtvorné (*výpalné, fablet, senáž, teplofikace*)
  - sousloví (*pokožová stěna, bytové jádro?*)
  - frazeologismy (*cenové nůžky, být pozitivní*)
  - sémantické (*fleš, zavináč*)

Vrstvy dle citového příznaku: (expresivita inherentní, adherentní, popř. denotativní)

- hlásková expresivita (*čučet, fňukat*)
- slovotvorná expresivita (*mlíčko, nosán, štěkna, fintidlo*)
- sémantická/adherentní expresivita (*bučet, krákorat, blbec, prašivina*)

Druh příznaku:

slova kladně hodnotící

- slova důvěrná (*zlatíčko, drahoušek*)
- slova domácká, hypokoristika (*děda, Mařenka*)
- slova lichotná (*slečna? mladý muž*)
- slova dětská (*hačat, čiči, bumbat*)
- eufemismy (*zesnul, nevidomý*)
- meliorativa (*vůně, manažer*)

slova záporně hodnotící

- hanlivá, pejorativní (*socka, herka*)
- zhrubělá (*kecat*)
- vulgární (*chlostat, žrádlo*)
- augmentativní, zveličující (*babice, nosán*)

Slova podle původu:

Slova cizího původu a míry přizpůsobení:

- slova přejatá adaptovaná (*škola, kalendář, guma, pneumatika, balón, Výmar*)
- slova částečně přizpůsobená (*happy end* - skloňuje se)
- slova citátová (*faux pas, saké, de facto, čevabčiči*)

možnosti přizpůsobení:

- původní grafická forma s původní výslovností (*laser, hashtag*)
- původní grafická podoba s českou výslovností (*radar*)
- graf. podoba dle nepůvodní výslovnosti (*volejbal*)
- (částečný) fonetický zápis (*displej, hejt*)

dle stáří převzetí: - *křída, sobota*
                              - *rifle, make up*